

Otázka: Barvy

Předmět: Ovocnářství

Přidal(a): Petr Pavel

Nejrozšířenější ovocný druh počtem stromů i produkcí u nás.

Stanoviště vybíráme dle požadavků druhů a odrůd + dle většiny klimatických a půdních podmínek.

JABLONĚ

- nejvíce pěstované v ČR
- celé území až do 600 m. n. m.
- jsou cizosprašné – opylení jinou odrůdou, kombinované výsadby
- nejlepší prostředí: roviny – mírné svahy; 350 – 450 m. n. m., průměrné teploty 8°C, srážky 600 – 800mm, půdy středně těžké

Typy výsadeb:

- **Volně rostoucí zákrsek:**
 - pěstujeme na středně vzrůstných podnožích (MM 106, M26)
 - výška kmene: 0,5 – 0,7m
 - spon: 4-5 x 2-3m
 - výška v plodnosti 3m, šířka řad 2,5m; ulička 2,5m

- výchovným řezem (během 3 let) vypěstujeme relativně řídkou korunku se 4 – 5 hlavními větvemi a prodlouženým terminálem
- udržovacím řezem v období plodnosti odstraňujeme zahušťující a poškozené větve s konkurenčními výhony ponechané zakracujeme dle zásady: **„Čím bujněji odrůda roste, tím méně ji řežeme a naopak – čím slaběji roste, tím hlouběji řežeme.“**
- při zmlazování odstraňujeme asi 1/2 terminálu u kosterních větví
- v dobrých podmínkách se dožívají 30 – 35 let, výnosy 20t/ha
- **Jednoduchá palmeta:**
 - vysazujeme dvouleté stromky s korunou na slabě rostoucích podn. (M9)
 - základ je terminál a 2 postranní výhony ve směru řady -> zakrátit o 1/2 a vyvázat k drátěné konstrukci; ostatní postranní výhony odstranit
 - terminál po řezu převyšuje postranní větve o 10 – 15cm
 - založit druhé patro cca po 1 metru
 - spon: 3,5 – 4,5 x 1,2 – 1,5m
 - věk výsadby: cca 15 let
- **Štíhlé větveno:**
 - výsadby zakládáme z jednoletých štěpovanců na zakrsle rostoucích podnožích (J-TE-G, M-27)
 - zakrátíme na 0,8 – 0,9m a odstraníme předčasný obrost do výšky kmínku 0,5 – 0,6m
 - odstraníme konkurenční a vzpřímené výhony; delší vyvazujeme -> závaží
 - vyhnutí terminálu do vodorovné polohy (III.), navrácení v IV. -> podpora obrůstání postranními výhony
 - po celou dobu života (12 – 15 let) – kůly
 - spon: 3 – 3,5 x 0,8 – 1,5m
 - základem tohoto tvaru je střední osa – nese plodné polokosterní větve

Ošetřování:

Řez a usměrňování růstu, obdělávání půdy, hospodaření s vláhou, výživa a ochrana proti škodlivým činitelům

- a) **obdělávání půdy:**

- 1. dva roky po výsadbě – kypření a udržování bezplevelného stavu
- další roky dle typu výsadby – černý úhor či pěstování na zelené hnojení, kosení trávníku (mulčování) a černý úhor v řadách ošetřování herbicidy
- b) **výživa:**
 - na podzim P, K, Ca, část N + statková hnojiva (2 – 3 roky -> 10cm)
- c) **závlaha**

Doba, způsob a technika výsadby; opěry k vysazeným dřevinám

- u jabloní a hrušní vysazujeme dvouletý výsadbový materiál
- jednoletý materiál jen pro zahuštěné výsadby
- optimální doba výsadby je podzim – 1/2 X. – XI. nebo na jaře 1/2 III. – IV.
- důkladná příprava půdy a vyhnojení před výsadbou (NE ke kořenům)
- při opakované výsadbě sadu NE stejné druhy; střídat jaderoviny a peckoviny, popř. sázet mezi původní řady
- místo štěpování nad zemí 10 – 20cm
- „utopené stromky“ = ponořená naštěpovaná část – postupně zakoření z ušlechtilé odrůdy (zpravokoření) a podnož postupně odumře
- výsadba: 2 osoby, ošetřit kořeny, řezné plochy šikmo do jámy a namočit do vody; zemité kaše

Opěrky k dřevinám:

- zaoblený kůl (impregnovaný), spon méně než 1,5 > drátěnka; pro stavbu drátěnky kůly 8 – 10cm – 8m od sebe, napínací drát ve výšce 1,8 – 1,9m (průchod), ukotvení okrajových sloupků, stromek vysadit 10cm od kůlu

JABLONĚ

- nejvhodnější podmínky do 300 m. n. m.
- půdy hluboké
- pěstitelské tvary:
 - a) **zákrsek** (spon 5 x 4m)

- b) **štíhlé vřeteno** (spon 4,5 x 2,5m)
- c) **ovocné stěny palmet** (spon 4 x 2-3m)
- vhodné podnože pro nízké tvary – vegetativně množené kdouloně (K-TE-E)
- výška korunky udržet ve výšce 2,5m
- střední afinita = mezištěpování (= srůst 3 rostlin)
- řez po výsadbě a tvarování v dalších letech je obdobné jako u jabloní
- hrušně snášejí dobře i hluboké zmlazení do staršího dřeva
- životnost výsadby: cca 20 – 25 let

Choroby:

• Fyziologické:

- Pihovitost jabloní (hořká skvrnitost jabloní)
 - symptomy: hnědé skvrny v dužnině
 - příčiny: nedostatek Ca v plodech
- Mrazové poškození
 - symptomy: korkové pletivo na plodech, praskliny dřeva

• Virové:

- Mozaika jabloní
 - symptomy: nepravidelné žluté skvrny na listech (prevence)

• Bakteriové:

- Spála růžovitých
 - symptomy: zahnutí jednoletých výhonů, slizovité výměšky, černé výhony

• Houbové:

- Strupovitost jabloní
 - symptomy: skvrny na listech
- Strupovitost hrušně
 - symptomy: podobné jako u jabloní, popraskání kůry, kde houba přezimuje
- Padlí jabloňové

- symptomy: bílé „pomoučené“ povlaky na listech, výhonech nebo plodech

Škůdci:

- **hmyz:**

- Mera jabloňová
- Květopas jabloňový
 - symptomy: klade vajíčka do pupat, larva vyžere vnitřek, zasychá
- Pilatka jabloňová
 - symptomy: klade vajíčka do květů jabloní, napadené plody opadají

- **měkkýši – roztoči – hlodavci**